

Projekt okładki:

kwadrans.com

Teksty orzeczeń ETS dostępne są nieodpłatnie na stronie internetowej Trybunału: www.curia.europa.eu, a wersje ostateczne orzeczeń są publikowane w Zbiorze Orzeczeń Trybunału i Sądu Pierwszej Instancji oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej

© Copyright by Oficyna Wydawnicza „UNIMEX”
Wrocław 2011

ISBN 978-83-61792-50-5

53-025 Wrocław, ul. Skarbowców 85b
tel. 801-011-212, (71) 78-333-25, 78-333-26, fax (71) 78-333-27
www.unimex.pl e-mail: info@unimex.pl

Druk i oprawa:

Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN im. St. Kulczyńskiego Sp. z o.o.
53-505 Wrocław, ul. Lelewela 4

Spis treści

Przedmowa	XIII
Wykaz skrótów	XV
DZIAŁ I. PRZEPISY OGÓLNE	3
Art. 1.	5
Art. 2.	30
Art. 3.	40
Art. 4.	40
DZIAŁ II. ZAKRES OPODATKOWANIA	41
ROZDZIAŁ 1. Przepisy ogólne	43
Art. 5.	43
Art. 5a.	71
Art. 6.	72
ROZDZIAŁ 2. Dostawa towarów i świadczenie usług	77
Art. 7.	77
Art. 8.	91
ROZDZIAŁ 3. Wewnątrzspółnotowe nabycie towarów i wewnątrzspółnotowa dostawa towarów	120
Art. 9.	120
Art. 10.	122
Art. 11.	124
Art. 12.	126
Art. 12a.	127
Art. 13.	128
ROZDZIAŁ 4. Opodatkowanie przy likwidacji działalności spółki i zaprzestaniu działalności przez osobę fizyczną	133
Art. 14.	133
DZIAŁ III. PODATNICY I PŁATNICY	137
Art. 15.	139
Art. 16.	184
Art. 17.	185

Spis treści

Art. 18.	189
DZIAŁ IV. OBOWIĄZEK PODATKOWY	191
ROZDZIAŁ 1. Zasady ogólne	193
Art. 19.	193
ROZDZIAŁ 2. Obowiązek podatkowy w wewnątrzspółnotowej dostawie towarów i w wewnątrzspółnotowym nabyciu towarów	201
Art. 20.	201
Art. 20a.	201
Art. 20b.	202
ROZDZIAŁ 3. Obowiązek podatkowy u małych podatników	203
Art. 21.	203
DZIAŁ V. MIEJSCE ŚWIADCZENIA	205
ROZDZIAŁ 1. Miejsce świadczenia przy dostawie towarów	207
Art. 22.	207
Art. 23.	220
Art. 24.	222
ROZDZIAŁ 2. Miejsce świadczenia przy wewnątrzspółnotowym nabyciu towarów	225
Art. 25.	225
Art. 26.	228
ROZDZIAŁ 3. Miejsce świadczenia przy świadczeniu usług	229
Art. 27. (uchylony)	229
Art. 28. (uchylony)	229
Art. 28a.	229
Art. 28b.	229
Art. 28c.	236
Art. 28d.	240
Art. 28e.	242
Art. 28f.	249
Art. 28g.	252
Art. 28h.	255
Art. 28i.	255
Art. 28j.	256
Art. 28k.	256
Art. 28l.	257
Art. 28m.	268
Art. 28n.	268
Art. 28o.	269
DZIAŁ VI. PODSTAWA OPODATKOWANIA	271
Art. 29.	273
Art. 30.	311

Art. 31.	313
Art. 31a.	313
Art. 32.	314
DZIAŁ VII. ZASADY WYMIARU I POBORU PODATKU Z TYTUŁU IMPORTU TOWARÓW	
Art. 33.	315
Art. 33a.	317
Art. 33b.	317
Art. 33c.	318
Art. 34.	319
Art. 35. (uchylony)	319
Art. 36.	319
Art. 37.	320
Art. 38.	321
Art. 39.	321
Art. 40.	322
DZIAŁ VIII. WYSOKOŚĆ OPODATKOWANIA	
ROZDZIAŁ 1. Stawki	
Art. 41.	325
Art. 42.	325
ROZDZIAŁ 2. Zwolnienia	
Art. 43.	357
Art. 44.	357
ROZDZIAŁ 3. Zwolnienia z tytułu importu towarów	
Art. 45.	473
Art. 46.	473
Art. 47.	474
Art. 48.	474
Art. 49.	475
Art. 50.	476
Art. 51.	477
Art. 52.	477
Art. 53.	477
Art. 54.	478
Art. 55.	479
Art. 56.	480

Spis treści

Art. 57.	483
Art. 58.	483
Art. 59.	484
Art. 60.	484
Art. 61.	484
Art. 62.	485
Art. 63.	486
Art. 64.	487
Art. 65.	488
Art. 66.	488
Art. 67.	488
Art. 68.	489
Art. 69.	489
Art. 70.	489
Art. 71.	491
Art. 72.	491
Art. 73.	491
Art. 74.	492
Art. 75.	493
Art. 76.	493
Art. 77.	493
Art. 78.	495
Art. 79.	495
Art. 80.	495
Art. 81.	495
Art. 82.	497
ROZDZIAŁ 4. Szczególne przypadki zastosowania stawki 0%	499
Art. 83.	499
ROZDZIAŁ 5. Szczególne przypadki określania wysokości podatku należnego	517
Art. 84.	517
Art. 85.	517
DZIAŁ IX. ODLICZENIE I ZWROT PODATKU. ODLICZANIE CZĘŚ- CIOWE	519
ROZDZIAŁ 1. Odliczenie i zwrot podatku	521
Art. 86.	521
Art. 87.	604
Art. 88.	609
Art. 89.	638
ROZDZIAŁ 1a. Rozliczenie podatku w odniesieniu do nieściągalnych wierzytelności	655
Art. 89a.	655
Art. 89b.	656

ROZDZIAŁ 2. Odliczanie częściowe podatku oraz korekta podatku naliczonego	657
Art. 90.	657
Art. 90a.	672
Art. 91.	672
Art. 92.	682
Art. 93. (uchylony)	683
Art. 94. (uchylony)	683
Art. 95. (uchylony)	683
DZIAŁ X. REJESTRACJA, DEKLARACJE I INFORMACJE PODSUMOWUJĄCE. ZAPŁATA PODATKU	685
ROZDZIAŁ 1. Rejestracja	687
Art. 96.	687
Art. 96a.	689
Art. 97.	689
Art. 98.	692
ROZDZIAŁ 2. Deklaracje	693
Art. 99.	693
ROZDZIAŁ 3. Informacje podsumowujące	699
Art. 100.	699
Art. 101.	701
Art. 102.	701
ROZDZIAŁ 4. Zapłata podatku	703
Art. 103.	703
Art. 104.	707
Art. 105.	707
DZIAŁ XI. DOKUMENTACJA	709
ROZDZIAŁ 1. Faktury	711
Art. 106.	711
Art. 107. (uchylony)	727
Art. 108.	727
ROZDZIAŁ 2. Ewidencje	735
Art. 109.	735
Art. 110.	739
ROZDZIAŁ 3. Kasy rejestrujące	741
Art. 111.	741

Spis treści

ROZDZIAŁ 4. Terminy przechowywania dokumentów	749
Art. 112.	749
DZIAŁ XII. PROCEDURY SZCZEGÓLNE	751
ROZDZIAŁ 1. Szczególne procedury dotyczące drobnych przedsiębiorców	753
Art. 113.	753
Art. 114.	758
ROZDZIAŁ 2. Szczególne procedury dotyczące rolników ryczałtowych	759
Art. 115.	759
Art. 116.	763
Art. 117.	766
Art. 118.	767
ROZDZIAŁ 3. Szczególne procedury przy świadczeniu usług turystyki	769
Art. 119.	769
ROZDZIAŁ 4. Szczególne procedury w zakresie dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków	781
Art. 120.	781
ROZDZIAŁ 5. Szczególne procedury dotyczące złota inwestycyjnego	793
Art. 121.	793
Art. 122.	793
Art. 123.	793
Art. 124.	794
Art. 125.	794
ROZDZIAŁ 6. System zwrotu podatku podróżnym	795
Art. 126.	795
Art. 127.	796
Art. 128.	798
Art. 129.	798
Art. 130.	799
ROZDZIAŁ 7. Procedury szczególne dotyczące podmiotów zagranicznych świadczących na terytorium Wspólnoty usługi elektroniczne osobom niepodlegającym opodatkowaniu	801
Art. 131.	801
Art. 132.	801
Art. 133.	803
Art. 134.	803
ROZDZIAŁ 8. Wewnątrzwspólnotowe transakcje trójstronne – procedura uproszczona	805
Art. 135.	805
Art. 136.	806

Art. 137. (uchylony)	807
Art. 138.	807
DZIAŁ XIII. ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH, PRZE- PISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE	809
ROZDZIAŁ 1. Zmiany w przepisach obowiązujących	811
Art. 139-145. (pominięto)	811
ROZDZIAŁ 2. Przepisy przejściowe i końcowe	813
Art. 146.	813
Art. 146a.	815
Art. 146b.	815
Art. 146c.	815
Art. 146d.	815
Art. 146e.	816
Art. 146f.	816
Art. 146g.	817
Art. 146h.	817
Art. 146i.	817
Art. 146j.	818
Art. 147.	818
Art. 148.	818
Art. 149.	818
Art. 150.	819
Art. 151.	819
Art. 152.	819
Art. 153.	819
Art. 154.	819
Art. 155.	820
Art. 156.	820
Art. 157.	820
Art. 158.	820
Art. 159.	820
Art. 160.	820

Spis treści

Art. 161.	821
Art. 162.	821
Art. 163.	821
Art. 164.	822
Art. 165.	822
Art. 166.	822
Art. 167.	822
Art. 168.	822
Art. 169.	823
Art. 170.	823
Art. 171.	824
Art. 172.	825
Art. 173.	825
Art. 174.	825
Art. 175.	825
Art. 176.	825
Indeks wyroków	829

Przedmowa

Obserwacja praktyki stosowania przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 ze zm., zwana dalej: ustawa o VAT) oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy pozwala na ustalenie, że coraz częściej podstawą rozstrzygnięć sądów administracyjnych i organów podatkowych stają się, obok tych przepisów, regulacje zawarte w przepisach prawa wspólnotowego oraz sposób ich rozumienia prezentowany w orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej: ETS). Dorobek prawny Wspólnoty Europejskiej staje się też powszechnie podstawą argumentacji w sporach dotyczących podatku od towarów i usług czy też w ramach prowadzonego w tym zakresie dyskursu prawniczego.

Prezentowany – z tych właśnie powodów – w niniejszej książce dorobek orzecznicy ETS w zakresie podatku od wartości dodanej opracowany został według systematyki artykułów polskiej ustawy o VAT. Stosownym artykułom tej ustawy przyporządkowano tezy orzeczeń ETS, odnoszące się do problematyki danego przepisu. Tezy ogólne, dotyczące istoty VAT czy też zakazu wprowadzania innych podatków obrotowych zamieszczono w części odnoszącej się do artykułu pierwszego ustawy o VAT. W odniesieniu do zagadnień uregulowanych w aktach wykonawczych tezy orzeczeń ETS zamieszczone zostały pod artykułami zawierającymi upoważnienie ustawowe do wydania tego aktu wykonawczego.

Trzecie wydanie niniejszej książki zostało uzupełnione o najnowsze orzeczenia ETS oraz dostosowane do zmienionych przepisów ustawy o VAT.

Należy przy tym podkreślić, iż ambicją autorów nie było przedstawienie dorobku orzeczniczego ETS w sposób wyczerpujący, lecz raczej zorientowanie Czytelnika o poglądach Trybunału w kwestiach, których dotyczą poszczególne przepisy ustawy o VAT.

W większości przypadków tezy orzeczeń ETS podano skrótowo, w sposób, który zdaniem autorów jest najbardziej komunikatywny. Tłumaczenia tez orzeczeń i niekiedy fragmentów uzasadnień (oprócz tych, które zapadły po 1 maja 2004 r. i były opublikowane w polskiej wersji językowej na stronie internetowej ETS) dokonano w oparciu o angielską i francuską wersję językową.

Ze względu na przejrzystość tekstu w odniesieniu do niektórych wyroków ETS, zwłaszcza dotyczących skomplikowanej materii prawnej, zamiast tłumaczeń fragmentów uzasadnień zamieszczono autorskie, skrócone ich streszczenie.

Ponadto w sytuacji, gdy teza orzeczenia odnosiła się do konkretnego artykułu dyrektyw wspólnotowych w zakresie VAT, dla ułatwienia zrozumienia tej tezy autorzy starali się hasłowo przedstawić zakres regulacji danego przepisu.

Autorzy pragną podkreślić, że teksty orzeczeń ETS dostępne są nieodpłatnie na jego stronie internetowej: www.curia.europa.eu, a wersje ostateczne orzeczeń są publikowane w Zbiorze Orzeczeń Trybunału i Sądu Pierwszej Instancji oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Oddając niniejszą książkę w ręce Czytelników, autorzy wyrażają nadzieję, że będzie ona użyteczna w codziennej pracy zawodowej wszystkich tych osób, które na co dzień borykają się z niełatwym zagadnieniem podatku od towarów i usług, jak też osób, które dopiero co stają przed wyzwaniem poznania tego podatku.

Warszawa, marzec 2011 r.

Autorzy

Wykaz skrótów

- VAT
ustawa – podatek od wartości dodanej
– ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 ze zm.)
- I Dyrektywa – Pierwsza Dyrektywa Rady z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych (67/227/EWG) – Dz.U. UE L 71 z dnia 14 kwietnia 1967 r.
- II Dyrektywa – Druga Dyrektywa Rady z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji przepisów Państw Członkowskich w zakresie podatków obrotowych – struktura i procedury wdrożenia wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (67/228/EWG) – Dz.U. UE P 71 z dnia 14 kwietnia 1967 r.
- VI Dyrektywa – Szósta Dyrektywa Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstwa Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – Wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa opodatkowania (77/388/EWG) – Dz.U. UE L 145 z dnia 13 czerwca 1977 r. ze zm.
- VIII Dyrektywa – Ósma Dyrektywa Rady z dnia 6 grudnia 1979 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do podatków obrotowych – warunki zwrotu podatku od wartości dodanej podatnikom niemającym siedziby na terytorium kraju (79/1072/EWG) – Dz.U. UE L 331 z dnia 27 grudnia 1979 r.
- X Dyrektywa – Dziesiąta Dyrektywa Rady z dnia 31 lipca 1984 r. w sprawie harmonizacji przepisów Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych zmieniająca Dyrektywę 77/388/EWG – zastosowanie podatku od wartości dodanej do wynajmu rzeczy ruchomych (84/386/EWG) – Dz.U. UE L 208 z dnia 3 sierpnia 1984 r.
- Traktat, WE – Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, wcześniej Traktat o ustanowieniu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej

Wykaz skrótów

- Dyrektywa nr 112 – Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej – Dz.U. UE L 347 z dnia 11 grudnia 2006 r., ze zm.
- Wspólnotowy kodeks celny – Rozporządzenie Rady (EWG) Nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. UE L 92.302.1)